**Euroopa Parlament**
2024-2029

*Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon*

**2025/2095(INI)**

17.10.2025

# ARVAMUS

Esitaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Saaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

ELi uue vaesusevastase strateegia väljatöötamise kohta
(2025/2095(INI))

Arvamuse raportöör: Lina Gálvez

PA_NonLeg

## MUUDATUSETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon esitab tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile kui vastutavale komisjonile järgmised muudatusettepanekud:

**Muudatusettepanek 1**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus -1 (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2 ja artikli 3 lõiget 3,*** |

**Muudatusettepanek 2**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus -1 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 8, 9, 151, 153 ja 157,*** |

**Muudatusettepanek 3**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 4 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse ÜRO 1979. aastal vastu võetud konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,*** |

**Muudatusettepanek 4**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 9 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse Euroopa Nõukogu 2011. aastal vastu võetud naistevastase*** |

***vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon),***

**Muudatusettepanek 5**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 10 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust[1a],*** |
| | ***[1a] ELT L 180, 19.7.2000, lk 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.*** |

**Muudatusettepanek 6**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 10 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiivi 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes[1a],*** |
| | ***[1a] ELT L 204, 26.7.2006, lk 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.*** |

**Muudatusettepanek 7**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 10 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse Euroopa*** |

| | |
|---|---|
| | ***Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiivi (EL) 2023/970, millega tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist*[1a]*,*** |
| | ***[1a] ELT L 132, 17.5.2023, lk 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.*** |

**Muudatusettepanek 8**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 10 d (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta direktiivi (EL) 2024/1385, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist*[1a]*,*** |
| | ***[1a] ELT L 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.*** |

**Muudatusettepanek 9**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 11 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse komisjoni 23. aprilli 2024. aasta soovitust (EL) 2024/1238 integreeritud lastekaitsesüsteemide arendamise ja tugevdamise kohta lapse parimates huvides*[1a]*,*** |
| | ***[1a] ELT L, 2024/1238, 14.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj.*** |

**Muudatusettepanek 10**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 12 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse komisjoni 18. septembri 2020. aasta teatist „Võrdõiguslikkuse liit: ELi rassismivastane tegevuskava 2020–2025“ (COM(2020)0565),*** |

**Muudatusettepanek 11**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 12 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse komisjoni 12. novembri 2020. aasta teatist „Võrdõiguslikkuse liit: LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0698),*** |

**Muudatusettepanek 12**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 12 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse oma 30. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni soolise palgalõhe kohta***[1a]***,*** |
| | [1a] ***ELT C 331, 17.8.2021, lk 5.*** |

**Muudatusettepanek 13**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 15 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|

***– võttes arvesse oma 5. juuli 2022. aasta resolutsiooni naiste vaesuse kohta Euroopas*[1a]*,***

---

[1a] ***ELT C 47, 7.2.2023, lk 2.***

**Muudatusettepanek 14**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 20 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse komisjoni 7. märtsi 2025. aasta teatist „Naiste õiguste tegevuskava“ (COM(2025)0097),*** |

**Muudatusettepanek 15**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Volitus 28 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***– võttes arvesse organisatsiooni Make Mothers Matter 2025. aasta septembris avaldatavat aruannet „Mothers' Poverty in the EU“ (Emade vaesus Euroopa Liidus),*** |

**Muudatusettepanek 16**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Aa. arvestades, et nii absoluutne kui ka suhteline vaesus ning sotsiaalse tõrjutuse oht mõjutavad struktuurse soolise ebavõrdsuse tõttu endiselt ebaproportsionaalselt rohkem naisi kui mehi; arvestades, et naiste vaesust kogu selle mitmekesisuses tuleb mõista kui keerukat ja mitmemõõtmelist nähtust, mis hõlmab lisaks sotsiaalsetele, poliitilistele*** |

***ja kultuurilistele aspektidele ka sissetulekut, eluaset, tervishoidu ning juurdepääsu haridusele ja sotsiaalteenustele ning mida ei saa kaotada ainuüksi tööhõivega, vaid mis nõuab terviklikku ja kaasavat lähenemisviisi, mis põhineb nii vaesuse ennetamisel kui ka leevendamisel; arvestades, et 2024. aastal oli kõigis ELi riikides peale kahe liikmesriigi suure materiaalse ja sotsiaalse puuduse määr naiste seas kõrgem (6,6 %) kui meeste seas (6,2 %)***[1a] ***ning suhtelise vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse määr oli kõigis ELi riikides naiste seas kõrgem (21,9 %) kui meeste seas (20 %)***[1b]***; arvestades, et sama aasta andmed näitavad, et ELis pidasid end vaeseks 23,7 % naisi ja 22,7 % mehi***[1c]***, samas kui vaesuse ohus olid 21,6 % 65-aastastest ja vanematest naistest, kusjuures samasse vanuserühma kuuluvate meeste puhul oli see näitaja umbes 16,5 %***[1d]***;***

---

[1a] ***Eurostat, Data Browser, „Severe material and social deprivation rate by age and sex“ (Suur materiaalne ja sotsiaalne puudus vanuse ja soo järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd11__custom_17284202/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=a0f88fa5-9110-4302-a67d-d58f889214d0&&page=time:2024.***

[1b] ***Eurostat, Data Browser, „Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex“ (Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad isikud vanuse ja soo järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17280682/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e&&page=time:2024.***

[1c] ***Eurostat, Data Browser, „Subjective poverty by age and sex“ (Subjektiivne vaesus vanuse ja soo järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_sbjp01__custom_17284289/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=7d0***

***decb7-866a-4494-b901-58a61bebd575&&page=time:2024.***

[1d] ***Eurostat, Data Browser, „Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex“ (Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad isikud vanuse ja soo järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17280682/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e&&page=time:2024.***

**Muudatusettepanek 17**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Ab. arvestades, et naiste vaesus on läbipõimunud diskrimineerimise põhjus ja ka tagajärg, ja seda kogevad eelkõige naised, kes seisavad silmitsi tõrjutuse ja struktuurilise diskrimineerimisega soo, rassi, etnilise päritolu, puude, vanuse, rändestaatuse, seksuaalse sättumuse, soolise identiteedi, usutunnistuse või veendumuste tõttu, samuti ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga naised ning eriti trans- ja intersoolised naised; arvestades, et ELi äärealadel, saartel ja äärepoolseimates piirkondades elavad üksikemad ja naised seisavad silmitsi spetsiifiliste probleemidega ja suurema vaesusriskiga; arvestades, et samasooliste suhete ja sooidentiteedi õigusliku tunnustamise puudumise tõttu liikmesriikides jäävad LGBTIQ+-inimesed sageli ilma põhilistest sotsiaalteenustest ja perekonnaga seotud hüvitistest, mis tugevdab vaesuse ja tõrjutuse tsükleid; arvestades, et roma naised kogevad erilist diskrimineerimist seoses hariduse ja inimväärse tööga; arvestades, et 2022. aastal oli tööga hõivatud vaid 28 % 20–64-aastastest roma naistest, samas kui samaealiste roma meeste seas oli see näitaja 58 %[1a];*** |

***arvestades, et naised, kes kannavad nähtavalt usuga seotud riietust, kogevad sageli diskrimineerimist tööhõives, sealhulgas FRA viimase aruande kohaselt 45 % moslemitest naistest[1b]; arvestades, et rändajatest naised, sealhulgas pagulased ja varjupaigataotlejad kogevad nii ametliku töö kui ka eluaseme hankimisel mitmesugust diskrimineerimist; arvestades, et rändajatest naiste seas on vaesuse ja tõrjutuse määr suurem, kuna neil on probleeme tööle saamisega, kvalifikatsiooni tunnustamisega ja lastehoiuteenuste kättesaadavusega[1c];***

---

[1a] ***Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, „Roma in 10 European countries“ (Romad kümnes Euroopa riigis), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-roma-survey-2021-main-results2_en.pdf.***

[1b] ***Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, „Being Moslim in the EU“ (Olla moslem ELis), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2024, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2024-being-muslim-in-the-eu_en.pdf.***

[1c] ***Eurostat, Statistics Explained, „Migrant integration statistics – at risk of poverty and social exclusion“ (Rändajate lõime statistika – vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus), andmed 26. septembri 2024. aasta seisuga, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migrant_integration_statistics_-_at_risk_of_poverty_and_social_exclusion.***

**Muudatusettepanek 18**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Ac. arvestades, et naiste ja laste vaesuse vahel on tugev seos; arvestades, et 2024. aastal oli kogu ELis vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohu määr (24,2 % alla 18aastastest inimestest)[1a] ning suure materiaalse ja sotsiaalse puuduse määr (7,9 % alla 18aastastest)[1b] laste seas kõrgeim; arvestades, et 2024. aastal pidas ELi alla 18aastastest inimestest 26,1 % end vaeseks[1c]; arvestades, et ELis on iga neljas laps vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus[1d]; arvestades, et 2024. aastal elas 8 % ELi alla 17aastastest lastest tööta leibkondades[1e]; arvestades, et emade majanduslikul võimestamisel on otsene ja püsiv positiivne mõju laste heaolule ning see on vaesuse põlvkondadeülese tsükli katkestamisel ja lastele võrdsete võimaluste tagamisel oluline;*** |
| | [1a] ***Eurostat, Data Browser, „Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex“ (Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad isikud vanuse ja soo järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e?lang=en&&page=time:2024.*** |
| | [1b] ***Eurostat, Data Browser, „Severe material and social deprivation rate by age and sex“ (Suur materiaalne ja sotsiaalne puudus vanuse ja soo järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd11__custom_17284216/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=a3bbdd78-6da8-43f5-8b3b-b2eb4a3ddadc&&page=time:2024.*** |
| | [1c] ***Eurostat, Data Browser, „Subjective poverty by age and sex“ (Subjektiivne vaesus vanuse ja soo järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_sbjp01__custom_17284300/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=a2e1c6ea-e1ca-43ca-a78c-5bb0645fdd77&&page=time:2024.*** |
| | [1d] ***Eurostat, Data Browser, „Persons at*** |

***risk of poverty or social exclusion by age and sex“ (Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad isikud vanuse ja soo järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17501965/default/table?lang=en.***

[1e] ***Eurostat, Statistics Explained, „Household composition statistics“ (Leibkondade koosseisu statistika), https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Household_composition_statistics#Data_sources.***

**Muudatusettepanek 19**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A d (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Ad. arvestades, et üksikvanemaga perekonnad on suuremas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus ning suurem on tõenäosus, et vaesus ulatub üle mitme põlvkonna; arvestades, et ligikaudu üks kuuest lapsest ELis (17 %)[1a] kasvab üles üksikvanemaga leibkonnas; arvestades, et enamiku üksikvanemaga leibkondade perekonnapead on naised[1b]; arvestades, et üksikvanemaga leibkondadel, eriti nendel, kus perekonnapead on naised, on ebaproportsionaalselt suur vaesuse oht (üle 32 %), võrreldes ainult 11,2 %ga kahe vanemaga perekondade puhul[1c]; arvestades, et vaesus on ELis endiselt üks perekonnaliikmete üksteisest lahutamist soodustavaid tegureid; arvestades, et ligi 20 miljonit last ehk iga neljas on ELis vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus[1d], ning arvestades, et praegune suundumus ei täida eesmärki vähendada 2030. aastaks vaesuses elavate laste arvu vähemalt 5 miljoni võrra[1e]; arvestades, et laste vaesus on üks kõige kiireloomulisemaid ja kõige raskemini kaotatavaid vaesuse vorme, millel on pikaajalised tagajärjed laste arengule ja võimalustele elus ning meie ühiskonna*** |

***tulevikule; arvestades, et etnilise või rändetaustaga laste ja puuetega laste seas täheldatakse märkimisväärset ebavõrdsust[1f]; arvestades, et laste olemasolu suurendab veelgi üksikvanematest täiskasvanute vaesusriski – see risk mõjutab ebaproportsionaalselt naisi, kelle kohustus on enamasti laste eest hoolitsemine ja kes ei tööta pea kaks korda suurema tõenäosusega kui üksikisad, kusjuures enam kui kolmandik töötavatest üksikemadest teeb seda vaid osalise tööajaga[1g]; arvestades, et emade võimestamine rohkem teenima ja rahalist stabiilsust saavutama on võimas ja tõhus vahend laste vaesuse vähendamiseks; arvestades, et osa liikmesriikide omavalitsusi on tunnistanud üksikemade ees seisvaid eriprobleeme ning võtnud kasutusele sihipärased poliitika- ja toetusmeetmed;***

---

[1a] ***Eurostat, „Young people – family and society“ (Noored – pere ja ühiskond), https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Young_people_-_family_and_society.***

[1b] ***Eurostat, Statistics Explained, „Household composition statistics“ (Leibkondade koosseisu statistika), vaadatud 23. juunil 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Household_composition_statistics#Data_sources.***

[1c] ***Eurostat, At-risk-of-poverty rate by poverty threshold and household type (Suhtelise vaesuse määr vaesuspiiri ja leibkonna liigi järgi), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_li03/default/table?lang=en.***

[1d] ***Eurostat, Statistics Explained, „Children at risk of poverty or social exclusion“ (Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad lapsed), https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Children_at_ri***

*sk_of_poverty_or_social_exclusion.*

[1e] ***Komisjoni 4. märtsi 2021. aasta teatis „Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava“ (COM(2021)0102).***

[1f] ***UNICEF, „Child Poverty Policy Brief“ (Laste vaesuse poliitikaülevaade), 2024, https://www.unicef.org/eu/documents/policy-brief-child-poverty.***

[1g] ***Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE), Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States (Peking + 25: Pekingi tegevusprogrammi ELi liikmesriikides rakendamise viies läbivaatamine), https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20190441_mh0119039enn_pdf.pdf.***

**Muudatusettepanek 20**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A e (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Ae. arvestades, et vaesuse ja soolise vägivalla vahel on tugev seos, ning arvestades, et vaesus süvendab soolise vägivalla mõju, eriti tõrjutud olukorras olevatele naistele, nagu LGBTIQ+-inimesed; arvestades, et vaesuses elavatel naistel on suurem risk kogeda vägivalda (sh lähisuhte- ja koduvägivalda) selliste tegurite tõttu nagu rahaline sõltuvus, eluasemekindluse puudumine ja tugiteenuste piiratud kättesaadavus[1a]; arvestades, et EL 27s kogeb 30,7 % naistest oma elu jooksul mõne toimepanija poolt füüsilist vägivalda või ähvardusi ja/või seksuaalset vägivalda[1b]; arvestades, et vaesus seab naised suuremasse inimkaubanduse ja seksuaalse ärakasutamise ohtu;*** |

[1a] ***EIGE, https://eige.europa.eu/sites/default/files/do***

***cuments/financial-independence-and-gender-equality.pdf.***

[1b] ***EIGE, „Gender-based violence survey“ (Soolise vägivalla uuring), https://eige.europa.eu/newsroom/eu-gender-based-violence-survey?language_content_entity=en.***

**Muudatusettepanek 21**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A f (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Af. arvestades, et naised, kes kogevad kodutust, on statistikas sageli nähtamatud ja satuvad kodutu staatusse soopõhiseid teid pidi; arvestades, et kodutuse normatiivsed määratlused ei kajasta sageli naiste tegelikku olukorda, mis on meeste omast erinev, sest nad ööbivad harvemini tänaval ja toetuvad sagedamini mitteametlikele või ajutistele majutusvõimalustele, olles soolise vägivalla ohus ja kaotades oma laste hooldusõiguse; arvestades, et struktuurse diskrimineerimise tõttu seoses töökohtade, eluaseme, tervishoiu ja sotsiaalkaitsesüsteemide kättesaadavusega seisavad LGBTIQ+-inimesed, eriti transsoolised inimesed ja kodutud silmitsi suurenenud vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse riskiga;*** |

**Muudatusettepanek 22**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A g (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Ag. arvestades, et tasustamata ja alatasustatud hooldustöö, mida teevad ebaproportsionaalselt naised, on nii sissetulekute, karjäärivõimaluste kui ka pensionide puhul endiselt peamine soolise*** |

***ebavõrdsuse põhjustaja, mille tagajärg on madalam elu jooksul teenitud tulu ja märkimisväärne sooline pensionilõhe; arvestades, et naised elavad kauem ja vajavad vananedes suurema tõenäosusega pikaajalist hooldust[1a]; arvestades, et enamik pikaajalise hoolduse sektori töötajaid on samuti naised, kellest paljud on rändajad[1b]; arvestades, et 2021. aastal olid pikaajalise hoolduse ja muude sotsiaalteenuste sektorite palgad keskmisest palgast 21 % madalamad[1c]; arvestades, et sooline horisontaalne segregatsioon tööturul süvendab püsivat palgalõhet;***

---

[1a] ***ÜRO majandus- ja sotsiaalosakond (UNDESA), „The growing need for long-term care“ (Pikaajalise hoolduse kasvav vajadus), https://www.un.org/esa/socdev/ageing/documents/un-ageing_briefing-paper_Long-term-care.pdf.***

[1b] ***EIGE, „Gender inequalities in care and consequences for the labour market“ (Sooline ebavõrdsus hoolduses ja tagajärjed tööturule), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2021, https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20204948_mh0220888enn_pdf.pdf.***

[1c] ***Eurofound, „Wages in long-term care and other social services 21 % below average“ (Palgad pikaajalises hoolduses ja muudes sotsiaalteenustes 21 % alla keskmise), 2021, https://www.eurofound.europa.eu/en/resources/article/2021/wages-long-term-care-and-other-social-services-21-below-average.***

**Muudatusettepanek 23**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A h (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
| --- | --- |
| | ***Ah. arvestades, et majanduslik mitteaktiivsus ja töötus suurendavad nii naiste kui ka meeste puhul oluliselt vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse riski; arvestades, et 2024. aastal oli sooline tööhõivelõhe ELis 10,0 protsendipunkti, mis tähendab, et tööealiste meeste osakaal tööhõives ületas naiste osakaalu 10,0 protsendipunkti võrra[1a]; arvestades, et roma naiste tööhõive määr on veelgi madalam, nimelt 28 %[1b]; arvestades, et 2023. aastal oli soolise palgalõhe määr ELis 12 %[1c], arvestades, et naised on ebaproportsionaalselt suurel määral esindatud madalapalgalistel ebakindlatel töökohtadel ja paindlikes töövormides, kus on ebatüüpilised ja paindlikud lepingud (osalise tööajaga töö, ajutine töö jne); arvestades, et kuigi töö on naiste ülekaaluga sektorites oluline ja suure sotsiaal-majandusliku väärtusega, on see sageli alaväärtustatud ja vähem tasustatud kui meeste ülekaaluga sektorites; arvestades, et on vaja kiiresti uuesti hinnata palkade piisavust naiste ülekaaluga sektorites seoses nende sotsiaalse ja majandusliku väärtusega ning ELi õigusaktide abil tuleb teha jätkuvaid edusamme miinimumpalga, miinimumsissetuleku ja tasustamise läbipaistvuse vallas; arvestades, et naisi diskrimineeritakse raseduse ja emaduse tõttu ning nad jäävad hoolduskohustuste ja menopausi sümptomite pärast, mis mõjutavad nende tervist või sotsiaalset olukorda, tööturult enne tähtaega pensionile; arvestades, et kõigest 20,7 % ELis elavatest puuetega naistest käib täistööajaga tööl[1d]; arvestades, et transsoolistel naistel on peaaegu kolm korda suurem tõenäosus jääda töötuks võrreldes rahvastiku keskmisega[1e]; arvestades, et rändajatest naised, sealhulgas pagulased, kogevad nii ametliku töö kui ka eluaseme puhul mitmesugust diskrimineerimist; arvestades, et püsiv sooline palgalõhe süvendab elukestvat majanduslikku*** |

***ebavõrdsust, sealhulgas pensionierinevusi ja eakate naiste suuremat vaesuse ohtu, mis takistab ELi konkurentsivõimet; arvestades, et see palgalõhe on tingitud niisugustest teguritest nagu segregatsioon tööturul, tööaja erinevused ja ebavõrdne esindatus kõrgematel ametikohtadel, mis koos takistavad naiste majanduslikku sõltumatust ja sotsiaalkindlustust; arvestades, et soolise palgalõhe vähendamine on oluline õiglaste tööturgude saavutamiseks ja soolise vaesuse vähendamiseks kõigis vanuserühmades; arvestades, et 2024. aastal said naised ELis keskmiselt 26,1 % vähem pensionit kui mehed ja 5,3 % naistest ei saanud pensionit üldse[1f]; arvestades, et seda põhjustab püsivast elukestvast ebavõrdsusest tulenev tasakaalustamatus; arvestades, et see pensionilõhe tähendab, et naised langevad vanemaks saamisel suurema tõenäosusega allapoole vaesuspiiri, pidades silmas ka seda, et naiste oodatav eluiga on pikem kui meeste oodatav eluiga, ning see süvendab vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse tagajärgi; arvestades, et sissetulekute ebavõrdsus on kogu ELis endiselt suur probleem; arvestades, et hoolimata üldisest majanduskasvust on sissetulekute kasvust saanud ebaproportsionaalselt kasu kõrgeima sissetulekuga inimesed, samal ajal kui madala ja keskmise sissetulekuga leibkondade olukord on paranenud vaid vähesel määral; arvestades, et 2023. aastal oli ELis ekvivalentnetosissetuleku Gini koefitsient 29,6 %, mis rõhutab püsivaid erinevusi sissetulekute jaotuses[1g]; arvestades, et sooline vaesuslõhe suureneb eeldatavasti 2030. aastaks, kuna naised moodustavad maailma äärmiselt vaestest inimestest endiselt enamiku ning lõhe võib meie tööturgude digiüleminekust tulenevalt veelgi suureneda, võttes arvesse soolist lõhet teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna hariduses ning lõhet mõnes sellises tööhõivesektoris nagu kaitse- ja lennundussektor, info- ja***

***kommunikatsioonitehnoloogia ning energeetika;***

---

[1a] ***Eurostat, Statistics Explained, „Gender statistics“ (Soostatistika), vaadatud 23. juunil 2025, ttps://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_statistics.***

[1b] ***Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, „Roma in 10 European countries“ (Romad kümnes Euroopa riigis), 2022, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-roma-survey-2021-main-results2_en.pdf.***

[1c] ***Eurostat, Statistics Explained, „Gender pay gap statistics“ (Soolise palgalõhe statistika), andmed 2025. aasta märtsi seisuga, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics.***

[1d] ***Euroopa puuetega inimeste foorum, „2023 EU Gender Equality Index: Women with disabilities still left behind“ (2023. aasta ELi soolise võrdõiguslikkuse indeks: puuetega naised on endiselt kõrvale jäetud), 2023, https://www.edf-feph.org/2023-eu-gender-equality-index-women-with-disabilities-still-left-behind/#:~:text=22%25%20of%20women%20with%20disabilities,15%25%20of%20men%20without%20disabilities.***

[1e] ***Euroopa Komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste direktoraat, „Legal gender recognition in the EU“ (Soo õiguslik tunnustamine ELis), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2020, https://commission.europa.eu/system/files/2020-09/legal_gender_recognition_in_the_eu_the_journeys_of_trans_people_towards_full_equality_sept_en.pdf.***

[1f] ***Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat ning sotsiaalkaitsekomitee, „The 2024 pension adequacy report“***

***(2024. aasta aruanne pensionide piisavuse kohta), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2024, https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/pension-adequacy-report-current-and-future-income-adequacy-old-age-eu_en.***

[1g] ***Eurostat, Data Browser, „Living conditions in Europe - income distribution and income inequality“ (Elutingimused Euroopas – sissetuleku jaotus ja sissetuleku ebavõrdsus), https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_income_distribution_and_income_inequality.***

**Muudatusettepanek 24**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A i (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Ai. arvestades, et 2024. aastal said naised ELis keskmiselt 26,1 % vähem pensionit kui mehed ja 5,3 % naistest ei saanud pensionit üldse[1a]; arvestades, et seda põhjustab püsivast elukestvast ebavõrdsusest tulenev tasakaalustamatus; arvestades, et see pensionilõhe tähendab, et naised langevad vanemaks saamisel suurema tõenäosusega allapoole vaesuspiiri, pidades silmas ka seda, et naiste oodatav eluiga on pikem kui meeste oodatav eluiga, ning see süvendab vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse tagajärgi; arvestades, et soolist pensionilõhet aitab kaotada suurem töötajate kaasamine kogu elu jooksul;*** |

[1a] ***Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat ning sotsiaalkaitsekomitee, „The 2024 pension adequacy report“ (2024. aasta aruanne pensionide piisavuse kohta), Euroopa Liidu Väljaannete***

**Muudatusettepanek 25**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A j (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Aj. arvestades, et „ajavaesus“ tähendab seda, et pärast tasustatud ja tasustamata tööks (sealhulgas hooldus), õpinguteks või muudeks elu põhivajadusteks – nagu oma vaimse ja füüsilise tervise eest hoolitsemiseks – kuluvat aega ei jää alles piisavalt vaba aega; arvestades, et ajavaesuse tõttu ei ole naistel piisavalt aega ega võimalust, et teha inimväärset tööd, olla rahaliselt sõltumatu, läbida koolitusi või pääseda ligi põhiressurssidele või minimaalsetele teenustele, mis tagaks neile tervisliku elu ja täieliku integreerituse oma kogukonda või ühiskonda; arvestades, et ajavaesus piirab naiste võimalusi osaleda pikaajalises täistööajaga tööhõives, piirates nende teenimisvõimalusi ja suurendades sõltuvust madalapalgalistest või osalise tööajaga töökohtadest, vähendades nende pensionimakseid ja suurendades vanaduses rahalist sõltuvust; arvestades, et need kattuvad ebasoodsad asjaolud rõhutavad tungivat vajadust siduda sooline võrdõiguslikkus sissetulekukindluse ja tervikliku hoolduspoliitika reformidega; arvestades, et ajavaesuse probleemi lahendamine eeldab hoolduse ja kodutööde korralduse, väärtustamise ja ühiskonnas ümberjaotamise põhimõttelist ümbermõtestamist; arvestades, et on olemas tungiv vajadus siduda hooldusõiglus majandusliku õiglusega ning esitada väljakutse süsteemidele, kus tööjõudu käsitletakse kaubana ja samas kasutatakse ära tasustamata ja nähtamatut tööd, mida teevad valdavalt naised;*** |

**Muudatusettepanek 26**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A k (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Ak. arvestades, et naised on energiaostuvõimetuse all kannatajate seas üleesindatud, sõltuvad rohkem loodusvaradest ja neil on kliimamuutuste mõjudega kohanemiseks vähem varasid või ressursse; arvestades, et energiakriis ja elukalliduse tõus, eelkõige eluaseme puhul, vähendavad naiste finantssuutlikkust ehitada üles iseseisev elu, mistõttu on ilma sissetulekuta või väikese sissetulekuga naistel raskem koduvägivallast pääseda;*** |

**Muudatusettepanek 27**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A l (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Al. arvestades, et menstruatsiooniga seotud rahapuudus tähendab piisava juurdepääsu puudumist menstruaalhügieenitoodetele ja -vahenditele, ja see puudutab hinnanguliselt 10 % menstruatsiooniga elanikkonnast liidus ning mõjutab ebaproportsionaalselt tõrjutud ja haavatavaid rühmi, piirates nende osalemist sotsiaalses, haridus- ja tööelus; rõhutab, et menstruatsiooniga seotud rahapuudus on ELis soolise võrdõiguslikkuse saavutamisele jätkuvalt püsiv takistus, kusjuures madala sissetulekuga naised ja tütarlapsed on sageli sunnitud valima menstruatsioonihügieenitoodete ja muude esmavajaduste vahel;*** |

**Muudatusettepanek 28**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A m (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Am. arvestades, et üldise elanikkonnaga võrreldes on Aafrika päritolu inimeste puhul vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja energiaostuvõimetuse risk ELis suurem; arvestades, et 33 %-l Aafrika päritolu inimestest on raskusi igapäevaste kulude katmisega; arvestades, et iga neljanda Aafrika päritolu inimese puhul on keeldutud üürilepingu sõlmimisest tema rassilise või etnilise päritolu tõttu; arvestades, et 45 % Aafrika päritolu inimestest elab ülerahvastatud elamispinnal*[1a]***;*** |
| | [1a] ***Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, „Being Black in the EU“ (Olla mustanahaline ELis), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2024, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-being-black_in_the_eu_en.pdf.*** |

**Muudatusettepanek 29**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Põhjendus A n (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***An. arvestades, et ELis on puudega ja puudeta inimeste tööhõives 24 protsendipunkti suurune vahe, kusjuures puudega naiste ja noorte puhul on vahe veelgi suurem***[1a]***;*** |
| | [1a] ***Euroopa Puuetega Inimeste Foorum, „EDF 7th Human Rights Report. The Right to work: The employment situation of people with disabilities in Europe“*** |

***(EDFi 7. inimõiguste aruanne. Õigus tööle: puuetega inimeste tööhõive olukord Euroopas), 2023, https://www.edf-feph.org/publications/human-rights-report-2023-the-right-to-work/.***

**Muudatusettepanek 30**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 1 – alapunkt d**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| d) terviklik ja integreeritud lähenemisviis vaesusevastasele poliitikale ja meetmetele ning vaesuse kaotamise eesmärk valdkondadevahelise kriteeriumina sektoripõhises poliitikas; | d) terviklik ja integreeritud lähenemisviis vaesusevastasele poliitikale ja meetmetele ning vaesuse kaotamise eesmärk valdkondadevahelise kriteeriumina sektoripõhises poliitikas***, arvestades eelkõige ELi võrdõiguslikkuse, kaasamise ja sotsiaalpoliitika valdkondi***; |

**Muudatusettepanek 31**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 1 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***1a. kutsub komisjoni üles töötama välja sooteadliku strateegia, mõistes vaesuse soolist mõõdet ja pöörates suurt tähelepanu struktuursele vaesusele, mis mõjutab eelkõige naisi ja tütarlapsi, ning kohaldades valdkondadeülest lähenemisviisi, et käsitleda eelkõige üksikvanemaga perekondi, kus perekonnapead on valdavalt naised, väikese sissetulekuga emasid, puuetega naisi, tõrjutud rassilistest, etnilistest ja sotsiaal-majanduslikest rühmadest pärit naisi, sealhulgas roma naisi, rändajaid ja eakaid naisi, soolise vägivalla ohvreid ja LGBTIQ+-inimesi;*** |

**Muudatusettepanek 32**

**Resolutsiooni ettepanek**

**Punkt 1 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***1b. rõhutab, et kõige kestlikum vaesuse vähendamise poliitika on selline, mis hoiab ära vaesuse tekkimise; rõhutab, et vaesusevastases strateegias tuleb tegeleda naiste vaesuse algpõhjustega ja viia ellu struktuurimuutusi naiste ja kõige suuremas ohus olevate inimeste jaoks, keskendudes sotsiaalsetele investeeringutele kättesaadavasse ja kvaliteetsesse tervishoidu, lapsehoidu, kaasavasse haridusse, inimväärsesse ja taskukohasesse eluasemesse, piisavatesse sotsiaalkaitsesüsteemidesse, ning sihipärastele meetmetele, et lahendada toetuste kasutamata jätmise probleem; nõuab tungivalt, et komisjon käsitleks strateegias soolisi ja läbipõimunud vaesusriske, sealhulgas töötavate inimeste vaesust ja pensionivaesust piisavate miinimumpalkade ja miinimumsissetuleku, sotsiaalkaitse ja kollektiivläbirääkimiste kaudu; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles uurima põhjalikumalt põhisissetuleku tagamise kavade potentsiaali osana laiematest vaesusevastastest strateegiatest, milles võetakse arvesse naiste konkreetset sotsiaal-majanduslikku haavatavust, ning tagama, et ELi raamistikud ja andmekogumisvahendid (nt Eurostat ja riiklikud statistikaametid) kajastaksid paremini vaesuse soolisi aspekte ja selle algpõhjuseid;*** |

**Muudatusettepanek 33**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 1 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***1c. kutsub komisjoni üles tunnistama vaesuse ja soopõhise vägivalla vahelist struktuurset seost ning tegelema vaesuse kaotamise, eelkõige naiste ja laste vaesuse*** |

| | |
|---|---|
| | ***kaotamise peamise strateegiana soolise vägivalla probleemiga, tunnistades, et vägivalla kõigi vormide likvideerimine on hädavajalik, et tagada naiste täielik osalemine kogukondades ja majanduses, hariduse, tööhõive ja sotsiaalteenuste kättesaadavus ning seeläbi nende rahalise iseseisvuse saavutamine; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid suurendaksid avaliku sektori investeeringuid soolise vägivalla vastasesse poliitikasse; väljendab heameelt selle üle, et EL ratifitseeris Istanbuli konventsiooni, ning nõuab tungivalt, et Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Ungari, Leedu ja Slovakkia viiksid ratifitseerimisprotsessi viivitamata lõpule; kutsub komisjoni üles tagama naistevastase vägivalla ja perevägivalla vastase direktiivi tulemusliku rakendamise, et vaesuses elavatel ja muud vägivalda kogevatel naistel oleks piisav ja tingimusteta juurdepääs varjupaikadele, ohvrite tugiteenustele, õigusabile ja sotsiaaltoetustele, olenemata nende elukohast või rändestaatusest;*** |

**Muudatusettepanek 34**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 3**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 3. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama poliitikat, mille eesmärk on kaitsta ja toetada töötajate õigusi ning parandada tööhõive kvaliteeti, sealhulgas stabiilseid töösuhteid, õiglast palka, ***inimväärseid*** ja ***ohutuid töötingimusi*** ning juurdepääsu ***sotsiaalkaitsele***; | 3. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama poliitikat, mille eesmärk on kaitsta ja toetada töötajate õigusi ning parandada tööhõive kvaliteeti, ***keskendudes eelkõige tööturul osalevatele naistele,*** sealhulgas stabiilseid töösuhteid, õiglast ***ja läbipaistvat*** palka ***kõigis sektorites***, ***sealhulgas sektoris, kus domineerivad naised (nt sotsiaaltöö, hooldus, tervishoid*** ja ***haridus), et tagada võrdväärse töö eest võrdse tasu, inimväärsed ja ohutud töötingimused ning juurdepääs sotsiaalkaitsele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles keskenduma eelkõige soolise tööhõivelõhe, palga- ja pensionilõhe ning*** |

| | |
|---|---|
| | ***palgavaesuse vähendamisele naiste seas, pakkudes paindlikku töökorraldust ning kättesaadavaid ja taskukohaseid hooldusteenuseid, et hõlbustada naiste juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele; nõuab tungivalt, et komisjon kehtestaks menstruatsioonitervist toetava töökohapoliitika nõude, mis sisaldaks võimalust võtta menstruatsioonipuhkust ning kohandusi ainult naistele omaste terviseseisundiga töötajatele, nagu menopaus, migreen ja endometrioos, ning tasustatud vaba aega regulaarseteks rinnauuringuteks, et edendada naiste tervist ja heaolu kõigis eluetappides;*** |

**Muudatusettepanek 35**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 3 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***3a. tuletab meelde, et vaesust mõõdetakse jätkuvalt kogu leibkonna sissetuleku alusel, isegi kui kõik leibkonna liikmed ei teeni sama palju ega jaga ressursse võrdselt; nõuab individuaalseid õigusi ja üksikisiku sissetulekul põhinevaid arvutusi, et võidelda naiste vaesuse tegeliku ulatuse vastu ja võtta kriteeriumina arvesse ka ajavaesust;*** |

**Muudatusettepanek 36**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 3 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***3b. rõhutab, kui oluline on toetada naiste ettevõtlust ja iseenda tööandjana tegutsemist – eriti maapiirkondades, saartel ja muudel geograafilistel äärealadel – kui vahendit parema majandusliku kaasatuse ja soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks ning*** |

***vaesuse vastu võitlemiseks, kohalike töökohtade loomiseks ja kaasava majandusarengu toetamiseks; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama naissoost ettevõtjatele sihipärast toetust, parandades rahastamise, ettevõtluskoolituse, digivahendite ja turgude kättesaadavust; kutsub komisjoni üles töötama välja poliitikameetmeid, mis lihtsustavad naiste juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele ja ettevõtlusvõimalustele, pakkudes ettevõtetele stiimuleid naiste, eelkõige üksikemade töölevõtmiseks ja edutamiseks, ning pakkuma paindlikku töökorraldust;***

**Muudatusettepanek 37**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 3 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***3c. kutsub komisjoni üles integreerima hariduse, koolituse ja elukestva õppe vaesusevastasesse strateegiasse, keskendudes kaasavale haridusele ja madala haridustasemega noorte taasintegreerimisele; soovitab laiendada digi- ja meediapädevuse programme ning investeerida teise võimaluse haridusse; rõhutab vajadust siduda vaesusevastane strateegia kaasava hariduse, täiendus- ja ümberõppe programmidega ning kodanikuaktiivsusega, mis on suunatud eelkõige haavatavatele rühmadele, naistele ja tütarlastele, pikaajalistele töötutele, üksikvanematele ja madala haridustasemega noortele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaotama vaesuses elavate naiste ja tüdrukute jaoks digilõhe, tagades taskukohase internetiühenduse, digioskuste õpetamise ning avalike e-teenuste kättesaadavuse, keskendudes maapiirkondadele ja tõrjutud kogukondadele;*** |

**Muudatusettepanek 38**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 5 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***5a. toonitab, et kliimamuutused on mõjutanud ebaproportsionaalselt vaesuses elavaid inimesi, muutes nad terviseprobleemide, energiaostuvõimetuse, eluasemekindluse puudumise ja sunniviisilise ümberasumise suhtes haavatavamaks; rõhutab tungivat vajadust sooliste kliimameetmete järele, et vältida naiste ja tütarlaste vaesuse süvenemist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski vähendamise strateegiad ning muud valmisoleku peavoolustamise meetmed oleksid kaasavad ning arvestaksid naiste ja tütarlaste konkreetseid haavatavaid külgi ja võimeid, sealhulgas investeeringute kaudu sooteadlikusse haridusse, tervishoiu kättesaadavusse ja majanduslikku vastupanuvõimesse; kutsub komisjoni üles tagama, et vaesusevastane strateegia aitaks vähendada kliimamuutuste ebaproportsionaalset mõju vaesuses elavatele inimestele, ja kindlustama nende kaasamise rohepöördesse; kutsub komisjoni üles tagama piisava rahastuse kliimavaesuse probleemi lahendamiseks, keskendudes energiatõhususele ja elamute renoveerimisele 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus, et tagada vaesuses elavatele inimestele rohepöörde ajal piisav toetus;*** |

**Muudatusettepanek 39**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 6**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 6. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võitleksid vaesuse vastu, edendades poliitikat, millega tagatakse poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste jagamatus ja universaalsus; | 6. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võitleksid vaesuse vastu, edendades poliitikat, millega tagatakse ***kodaniku-,*** poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste jagamatus ja universaalsus; ***kutsub liikmesriike üles töötama välja meetodid, millega saaks hinnata vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest väljamurdmise ning ühiskonnas täiel määral osalemise ees seisvaid struktuurseid või süsteemseid tõkkeid, olenemata sellest, kas need tõkked esinevad nende õigussüsteemides, avalikus poliitikas või territoriaalsel tasandil rakendamises;*** |

**Muudatusettepanek 40**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 7**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles märkimisväärselt suurendama avaliku sektori investeeringuid poliitikasse, millega tagatakse universaalsed, ***tasuta*** ja kvaliteetsed avalikud teenused, võttes arvesse seda, mil määral aitavad need vaesusest välja rabeleda, eelkõige sellistes valdkondades nagu ***haridus***, tervishoid, sotsiaalkaitse ning üldine juurdepääs korralikule eluasemele, veele ja kanalisatsioonile, energiale, transpordile ning ***kultuuri-*** ja ***vaba aja tegevustele***; | 7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles märkimisväärselt suurendama avaliku sektori investeeringuid poliitikasse, millega tagatakse universaalsed, ***taskukohased*** ja kvaliteetsed avalikud teenused, võttes arvesse seda, mil määral aitavad need vaesusest välja rabeleda ***ja soolist ebavõrdsust vähendada***, eelkõige sellistes valdkondades nagu ***alusharidus koos noortele vanematele (eelkõige emadele) mõeldud isikupärastatud hariduse toetusplaanidega, taskukohased ja kvaliteetsed lastehoiu- ja pikaajalise hoolduse teenused, eelkõige puudega inimestele***, tervishoid ***(sealhulgas tasuta ravimid lastele, taskukohane hambaravi, kättesaadav vaimse tervise toetamine ning juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervisele ja -õigustele, k.a pereplaneerimise teabeteenused, taskukohane tänapäevane kontratseptiiv ning ohutu ja seaduslik abort)***, sotsiaalkaitse ning üldine juurdepääs korralikule ***ja taskukohasele*** eluasemele, |

| | |
|---|---|
| | veele ja kanalisatsioonile, energiale, transpordile***, harrastus- ja sotsiaalsele tegevusele,*** ning ***digitaalne juurdepääs, et hõlbustada hoolduskohustustega naiste kaugtööd; kutsub liikmesriike üles investeerima piisavalt vahendeid alusharidusse ja hooldusesse ning tagama, et riiklikud haridussüsteemid pakuksid sooliselt võrdset kvaliteetset haridust, et tulla toime haridusvaesuse probleemiga, mis sageli mõjutab naiste võimalusi ja suutlikkust oma sotsiaalset heaolu ja majanduslikku iseseisvust parandada, sealhulgas rahalise ja pangandusalase kirjaoskuse kaudu; nõuab uusi suuremaid jõupingutusi, et kaotada sooline tööhõivelõhe*** ja ***sooline pensionilõhe ning suurendada investeeringuid avalikesse teenustesse ja sotsiaalsesse taristusse, mis on hädavajalikud nii pere toetamiseks kui ka naiste majandusliku iseseisvuse tagamiseks, ning nõuab, et võetaks kohustus liikuda hooldusühiskonna poole***; |

**Muudatusettepanek 41**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 7 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***7a. soovitab liikmesriikidel tagada kõigile esmaste, taskukohaste ja kaasavate teenuste pakkumine, pöörates erilist tähelepanu naiste ning haavatavate rühmade kaitsele ja vajadustele;*** |

**Muudatusettepanek 42**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 7 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***7b. rõhutab vajadust tugevdada tervishoiusüsteeme ning teha need*** |

| | |
|---|---|
| | ***kättesaadavaks, taskukohaseks ja kaasavaks, võttes arvesse naiste konkreetseid tervishoiuvajadusi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et kõigil noortel – eelkõige tütarlastel ja LGBTQI+-noortel, eriti maapiirkondades ja madala sissetulekuga või muudel põhjustel tõrjutud noortel – oleks kaasava ja sootundliku vaesusevastase strateegia osana juurdepääs noortesõbralikele seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste teenustele ja teabele, sealhulgas eakohasele põhjalikule seksuaal- ja suhteharidusele, pereplaneerimise teabele ning nõustamisteenustele kooli- ja kogukonnapõhises keskkonnas, taskukohastele rasestumisvastastele vahenditele ja menstruatsioonitoodetele ning ohutule ja seaduslikule abordile;*** |

**Muudatusettepanek 43**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 7 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***7c. kinnitab, et terviklik lähenemisviis seksuaal- ja reproduktiivtervisele ja -õigustele (sh juurdepääs rasestumisvastastele vahenditele, sünnieelsele ja sünnitusabile, ohutule abordile, viljatusravile ja vanusele vastavale seksuaalharidusele) on soolise võrdõiguslikkuse ja vaesuse vähendamise oluline komponent; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles lõimima seksuaal- ja reproduktiivtervist ja -õigusi põhisuunana kõikidesse strateegiatesse, mis on suunatud naiste ja tütarlaste vaesuse vähendamisele;*** |

**Muudatusettepanek 44**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 7 d (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***7d. julgustab edendama kogukonnapõhiseid hoolduslahendusi, mis on osaluspõhised, kohaliku suunitlusega ja koostatud otseselt vaesuses elavate inimeste sisendi põhjal, et tagada teenuste, ruumide ja tugimehhanismide vastavus nende tegelikele vajadustele ja olukorrale; rõhutab, kui oluline on naisi ja tõrjutud kogukondi selliste ruumide kavandamisse ja kujundamisse kaasata, et tagada nende turvalisus, kaasavus ja vastavus soopõhistele vajadustele;*** |

**Muudatusettepanek 45**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 7 e (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***7e. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama kõigile inimestele – eriti haavatavas olukorras inimestele – õigus saada piisavalt teavet kogu avalike teenuste ja sotsiaaltoetuste valiku kohta, sealhulgas eluaseme, tervishoiu, hariduse, tööhõive ja soolise vägivalla eest kaitsmise valdkonnas; rõhutab, et teave peab olema selge, kultuuriliselt ja keeleliselt sobiv ning ennetavalt edastatud;*** |

**Muudatusettepanek 46**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 8 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***8a. kutsub komisjoni üles käsitlema kodutute naiste eriomaseid probleeme ja haavatavust, tunnistades, et kodutud naised kogevad kodutust sageli meestest erinevalt ning on suuremas vägivalla, seksuaalse rünnaku ja inimkaubanduse ohus, samuti seisavad nad silmitsi*** |

***reproduktiivtervise ja hügieeniga seotud spetsiifiliste tervisemuredega; toonitab, et inimväärne ja taskukohane eluase on põhiõigus ning muude põhiõiguste kasutamise eeltingimus; rõhutab, et vaesusevastane strateegia peab sisaldama eraldi osa kodutuse vastu võitlemise kohta, tunnistades, et see on üks kõige tõsisemaid ja nähtavamaid vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vorme, pöörates erilist tähelepanu kodutuse soolisele mõõtmele; kutsub komisjoni üles kodutuse vastu võitlemise Euroopa platvormi edasi arendama, suurendades selle rahastamist nii tegevuse kui ka juhtimise jaoks ning laiendades selle kolme töösuunda, mis käsitlevad järelevalvet, vastastikust õpet ja ELi rahaliste vahendite kättesaadavust, keskendudes eelkõige kodututele naistele; kutsub komisjoni üles julgustama liikmesriike lõimima riiklikesse kodutuse vähendamise strateegiatesse soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid arvestavaid mudeleid „Esmalt eluase“ (Housing First), seades prioriteediks soolise vägivalla eest põgenevad naised, rändajatest naised, rassistatud naised, üksikemad, puudega naised ja maapiirkondade naised, ning LGBTIQ+-inimesed, kooskõlas ELi kodutuse vastu võitlemise platvormiga; nõuab naistele kogu nende mitmekesisuses põhiteenuste, sotsiaalkaitse ja eluaseme kaasava kättesaadavuse tagamist, olenemata nende õiguslikust staatusest; toonitab vajadust kultuuritundlike ja mitmekeelsete tugiteenuste järele, eriti linnades ja piirialadel; kutsub komisjoni üles mobiliseerima 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus ELi fonde (Euroopa Sotsiaalfond+, Euroopa Regionaalarengu Fond, InvestEU), et võidelda eelkõige kodututе naiste suure materiaalse puuduse vastu ja toetada neid taskukohase eluaseme hankimisel, sidudes selle Euroopa hooldusstrateegia ja lastegarantii meetmetega;***

**Muudatusettepanek 47**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 8 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***8b. tunnistab, et piisava eluasemeta inimesed, inimkaubanduse ohvrid ja narkootikume tarvitavad inimesed on haavatavad ning seisavad sageli silmitsi mitmesuguste läbipõimunud diskrimineerimise ja tõrjutuse vormidega, mis tulenevad vaesusest ja ühtlasi süvendavad seda; rõhutab, et nendes rühmades kogevad naised ja soolised vähemused ebaproportsionaalselt suurel määral soolist vägivalda, ärakasutamist, stigmatiseerimist ja takistusi hädavajalikele teenustele juurdepääsul, mis süvendab veelgi nende sotsiaal-majanduslikku tõrjutust;*** |

**Muudatusettepanek 48**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 8 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***8c. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma sihipäraseid, tulemuslikke ja tõhusaid meetmeid, et kõrvaldada tõkked, mis takistavad üldist huvi pakkuvate teenuste kättesaadavust haavatavates piirkondades, eriti maapiirkondades ja äärealadel, sealhulgas äärepoolseimates piirkondades elavate naiste ja tütarlaste jaoks kogu nende mitmekesisuses, kuna need tõkked on üks peamisi vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse põhjuseid; nõuab, et nendes piirkondades tagataks kvaliteetsete avalike teenuste kättesaadavus sellistes valdkondades nagu hooldus, haridus, tervishoid, eluase ja energeetika, pöörates erilist tähelepanu rahvastikukao ohus olevatele piirkondadele;*** |

**Muudatusettepanek 49**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 8 d (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***8d. nõuab selliste siduvate õiguslike meetmete vastuvõtmist ja rakendamist, millega välditakse varem mõnda haigust põdenud isikute, sealhulgas vähktõvest jagusaanute ja vaimse tervise probleemidega isikute rahalist diskrimineerimist, pöörates erilist tähelepanu naistele, kes seisavad sageli silmitsi läbipõimunud sotsiaal-majandusliku haavatavusega; rõhutab eelneva taustal, kui tähtis on „õigus olla unustatud“, eriti seoses finantsteenuste, nt kindlustuse ja laenude, aga ka eluaseme kättesaadavusega, ilma et inimesi karistataks varasemate terviseprobleemide tõttu, et tagada sotsiaal-majanduslik taasintegreerimine ning vähendada vaesusriski; toonitab isikliku eelarvestamise lähenemisviiside potentsiaali, mille puhul antakse inimestele rahalised ressursid otseselt nende vajaduste järgi kulutamiseks, et edendada vaesusevastastes jõupingutustes sõltumatust, väärikust ja paremini kohandatud tuge;*** |

**Muudatusettepanek 50**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 9 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***9a. kutsub kõiki liikmesriike üles kiiresti ja täielikult rakendama tasustamise läbipaistvuse direktiivi, et tegeleda soolise palgalõhe oluliste aspektidega sektorites, ning nõudma, et äriühingud avaldaksid soolise palgalõhe analüüsid ning korraldaksid teabe- ja koolituskampaaniaid alateadlike eelarvamuste ja stereotüüpide kohta;*** |

***kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma arvesse piirkondlikke erinevusi ja tagama, et sellised meetmed oleksid kohandatud nende piirkondade erivajadustele, kus sooline ebavõrdsus ja ebavõrdsus tööturul on kõige suuremad; kutsub lisaks komisjoni üles tegelema töö struktuurse alahindamise probleemiga sektorites, kus domineerivad naised, ja tagama võrdväärse töö eest võrdse tasu, hinnates ümber töö väärtuse tavaliselt naiste ülekaaluga tööhõivevaldkondades, nagu sotsiaal-, hooldus- ja tervishoiuteenused ning haridus, kasutades selleks sooneutraalseid töökohtade hindamise vahendeid, mis töötatakse välja ja mida rakendatakse parema ja õiglasema tasustamissüsteemi loomiseks;***

**Muudatusettepanek 51**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 9 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***9b. nõuab uusi suuremaid jõupingutusi, et kaotada sooline tööhõivelõhe ja sooline pensionilõhe ning suurendada investeeringuid avalikesse teenustesse ja sotsiaalsesse taristusse, ning nõuab, et võetaks kohustus liikuda hooldusühiskonna poole;*** |

**Muudatusettepanek 52**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 9 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***9c. kutsub komisjoni üles võtma strateegia raames arvesse vaesuses elavate eakamate naiste konkreetseid probleeme; nõuab tungivalt, et komisjon lisaks sihipärased meetmed piisava pensionitaseme tagamiseks, sealhulgas*** |

***automaatne inflatsiooniindeksi rakendamine;***

**Muudatusettepanek 53**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 10**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 10. kutsub liikmesriike üles töötama välja poliitika emaduse, isaduse ja vanemaõiguste tugevdamiseks, edendades töö- ja eraelu tasakaalu, hõlbustades naiste tööle naasmist pärast rasedus- ja sünnituspuhkust ning tagades piisavad tingimused rinnaga toitmiseks töökohal; | 10. ***rõhutab, et suurema osa tasustamata hooldustööst teevad endiselt ära üksnes naised ning et sellel on halvad tagajärjed soolisele tööhõivelõhele ja majanduslikule sõltumatusele; toonitab, et naiste vaesuse keeruka olemusega tegelemiseks on vaja muuta tööjaotust ning pakkuda naistele ja meestele stiimuleid tasustamata hooldus- ja majapidamistööde õiglasema jagamise edendamiseks ning hõlbustada naiste integreerimist ja taasintegreerimist tööturule, et saavutada ühiskonnas mudel, milles tasustatud töö ja hoolduskohustus on võrdsed;*** kutsub liikmesriike üles töötama välja poliitika emaduse, isaduse ja vanemaõiguste tugevdamiseks, edendades töö- ja eraelu tasakaalu ***ning paindlikku töökorraldust, sealhulgas õigust kaugtööle***, hõlbustades naiste tööle naasmist pärast rasedus- ja sünnituspuhkust***, sealhulgas pakkudes kvaliteetset, kättesaadavat ja taskukohast lapsehoidu,*** ning tagades piisavad tingimused rinnaga toitmiseks ***ja väikelastehoiuks*** töökohal; ***kutsub liikmesriike üles kehtestama ja edendama kättesaadavat ja piisavalt hüvitatavat isapuhkuse poliitikat, sealhulgas suurendama isade kohustuslikku isapuhkust ja vanematoetusi ning pakkuma isadele või teisele vanemale mitteülekantavat puhkust, et edendada hoolduskohustuste tegelikku jagamist, mis võimaldab tugevdada naiste positsiooni tööturul ja lasta teisel vanemal luua tugevaid sidemeid oma lastega ja võtta vajalikku vaba aega varase lapsepõlve arengu ja perekonna heaolu toetamiseks*** |

***ning aidata seeläbi vähendada naiste ajavaesust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiivi täieliku rakendamise;***

**Muudatusettepanek 54**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 10 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***10a. nõuab tungivalt, et komisjon tegeleks naiste ülekaaluga sektorites, nagu sotsiaal-, tervishoiu-, hooldusteenuste ja haridussektoris tehtud töö süstemaatilise alahindamisega, mis viib palgavaesuseni, ning teeks liikmesriikide ja sotsiaalpartneritega koostööd, et töötada välja sooneutraalsed töö hindamise vahendid ja kriteeriumid, mis võimaldavad kogu ELis määratleda ja võrrelda töö väärtust, eesmärgiga naiste ülekaaluga sektorites tehtud tööd õiglasemalt hinnata ja tasustada;*** |

**Muudatusettepanek 55**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 10 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***10b. kutsub komisjoni üles julgustama liikmesriike töötama välja õiglaseid ja tõhusaid riiklikke varamaksusüsteeme, mille eesmärk on vähendada ebavõrdsust ja tagada jõukaimate inimeste õiglane panus avalike hüvede rahastamisse; tuletab meelde, et sellised rahvusvahelised institutsioonid nagu Rahvusvaheline Valuutafond ning Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsioon on tõstnud vara maksustamist esile kui kasulikku vahendit kasvava ebavõrdsuse ohjeldamiseks ja riigi rahanduse tugevdamiseks;*** |

**Muudatusettepanek 56**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 10 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***10c. kutsub komisjoni üles tegema põhjaliku uuringu tööaja vähendamise mõjude kohta, sealhulgas katseprojektidest (nt neljapäevane töönädal Ühendkuningriigis) saadud kogemuste põhjal, mis näitasid positiivseid tulemusi töötajate tervise ja heaolu, töö- ja eraelu tasakaalu ning tootlikkuse seisukohast; tunnistab eri riikide tööaja vähendamise katsete edu ning julgustab liikmesriike uurima ja toetama algatusi, mille eesmärk on vähendada tööaega ilma palgakaotuseta, et vähendada vaesust, suurendada demokraatiat, edendada kvaliteetset tööhõivet, soolist võrdõiguslikkust ning parandada vaimset ja füüsilist tervist;*** |

**Muudatusettepanek 57**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 10 d (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***10d. rõhutab emadust takistavaid majanduslikke tegureid, mis mõjutavad paljusid naisi kogu ELis; kutsub üles rakendama terviklikku perepoliitikat, mis toetab laste saamist ilma pikaajaliste rahaliste karistusteta, eriti seoses karjääripauside ja pensionilõhega;*** |

**Muudatusettepanek 58**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 10 e (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***10e. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja spetsiaalse Euroopa tegevuskava eakate naiste jaoks, sealhulgas meetmed soolise pensionilõhe vähendamiseks, eelisjuurdepääs sotsiaal- ja koduhooldusteenustele, pidevad koolitusvõimalused ja osalise tööajaga tööhõive kavad, et võidelda eraldatuse ja eakate vaesuse vastu;*** |

**Muudatusettepanek 59**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 10 f (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***10f. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja ja viiks ellu kogu ELi hõlmava tervikliku menstruatsioonitervise strateegia menstruatsiooniga seotud rahapuuduse vastu võitlemiseks; leiab, et menstruatsioonitervis ja -hügieen tuleb integreerida sõnaselgelt riikliku ja ELi tasandi rahvatervise- ja vaesusevastasesse poliitikasse; kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike menstruatsiooniharidus ja hügieenitarvete pakkumise lisamisel terviklikku sooteadlikku tervise- ja sotsiaalpoliitikasse, eelkõige kodututе naiste, soolise vägivalla ohvrite ja haavatavatesse rühmadesse kuuluvate naiste (nt rändaja taustaga ja varjupaigataotlejate naiste) jaoks; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid annaksid volituse tasuta menstruaaltoodete pakkumiseks riiklikes koolides ja ülikoolides, valitsushoonetes, varjupaikades, avalikes asutustes ja keskustes, mis toetavad tõrjutud naisi ja tütarlapsi, et võidelda menstruatsiooniga seotud rahapuuduse vastu; kutsub liikmesriike lisaks üles kaotama menstruatsioonihügieenitoodetelt käibemaksu ja muud kaudsed maksud kooskõlas soolise võrdõiguslikkuse*** |

***eesmärkidega;***

**Muudatusettepanek 60**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 11**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 11. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid üldise juurdepääsu taskukohasele ja kvaliteetsele riiklikule emade, vastsündinute ja laste tervishoiule; | 11. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid üldise juurdepääsu taskukohasele ja kvaliteetsele riiklikule emade, vastsündinute ja laste tervishoiule***, samuti eakate ja puudega inimeste hooldusele, et vähendada nende naiste ebaproportsionaalselt suurt arvu, kes võtavad enda kanda tasustamata hooldusrolle, mis piiravad nende võimalusi tööturul osaleda ja sissetulekut teenida***; |

**Muudatusettepanek 61**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 11 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***11a. kutsub komisjoni üles esitama soovituse, milles julgustatakse liikmesriike rakendama siduvaid õiguslikke meetmeid, et edendada jõupingutusi vaesuse vähendamiseks, tegeledes rahalise diskrimineerimisega, millega puutuvad kokku varem mõnda haigust põdenud naised, sealhulgas vähktõvest jagusaanud ja vaimse tervise probleemidega naised, tuginedes põhimõttele „õigus olla unustatud“, et tagada nende taasintegreerimine tööturule ja ühiskonda ning vähendada nende vaesusriski, pöörates samal ajal erilist tähelepanu valdkonnaülese sotsiaal-majandusliku diskrimineerimise all kannatavatele naistele;*** |

**Muudatusettepanek 62**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 13**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 13. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaaluma nn varjatud vaesuse nähtusi, võitlema vaesuses elavate inimeste häbimärgistamise ***ja olemasolevate sotsiaaltoetuste kasutamata jätmise vastu ning võtma arvesse asjaolu***, et eakad, puuetega ***inimesed***, üksikvanemaga perekonnad, ***etnilised vähemused*** ja rändajad on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse suhtes haavatavamad rühmad; | 13. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaaluma nn varjatud vaesuse nähtusi, võitlema vaesuses elavate inimeste häbimärgistamise ***vastu ning võtma vaesusevastastes strateegiates kasutusele soopõhise ja valdkonnaülese lähenemisviisi, tunnistades***, et eakad ***naised***, puuetega ***naised***, üksikvanemaga perekonnad, ***kus perekonnapead on enamasti naised, rassilisse*** ja ***etnilisse vähemusse kuuluvad naised,*** rändajad***, soolise vägivalla ohvrid ja LGTBIQ-inimesed*** on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse suhtes ***teistest*** haavatavamad rühmad; |

**Muudatusettepanek 63**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 13 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***13a. kutsub komisjoni üles seadma eristatavaid eesmärke vaesuse vähendamiseks kõige tõrjutumate naiste seas Euroopa sotsiaalõiguste samba ja kestliku arengu eesmärkide kohaselt ning jälgima edusamme läbipõimunud näitajate kaudu;*** |

**Muudatusettepanek 64**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 13 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***13b. juhib tähelepanu sellele, et naiste vaesus tekitab laste vaesuse ja selle vastu võitlemine on vaesuse põlvkondadevahelise spiraali katkestamise võti; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles soodustama universaalsete lapsetoetuste*** |

| | |
|---|---|
| | ***kehtestamist või tugevdamist peamise vahendina laste vaesuse vähendamiseks, perede toetamiseks ja rikkuse õiglasema jaotamise edendamiseks, austades samal ajal riikide pädevust ja sotsiaalkaitsesüsteeme; nõuab, et EL ja liikmesriigid kaaluksid üksikvanemaga perede eristaatuse loomist, sest nende perekonnapead on ebaproportsionaalselt paljudel juhtudel naised, kes on sageli ka ise alaealised;*** |

**Muudatusettepanek 65**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 13 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***13c. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles seadma esikohale laste vaesuse vähendamise, märkides, et ligikaudu üks neljast lapsest ELis on vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus; tunnistab, et laste vaesus on tihedalt seotud nende emade majandusliku olukorraga, kes seisavad soolise palgalõhe, ebakindla tööhõive ja ebaproportsionaalsete hoolduskohustuste tõttu sageli silmitsi suurema vaesuse riskiga*** [1a]***;*** |
| | [1a] ***Eurostat, Statistics Explained, „Children at risk of poverty or social exclusion“ (Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad lapsed). Andmed 7. mai 2025. aasta seisuga, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Children_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion.*** |

**Muudatusettepanek 66**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 13 d (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|

| | |
|---|---|
| | ***13d. tunnistab ELi vastutust piiriülese ja soolise mõõtmega inimkaubanduse vastu võitlemise ja selle likvideerimise eest, kuna vaesuses elavad naised puutuvad ebaproportsionaalselt kokku seksuaalse ärakasutamise ja tööalase ärakasutamise ohuga; arvestades, et tööalane ärakasutamine võib hõlmata liiga pikki tööpäevi, ohtlikke ja ebatervislikke töötingimusi, tööõiguste (nt haiguspuhkuse ja organiseerumis- või streikimisõiguse) keelamist, mis mõjutab ebaproportsionaalselt ekspordile suunatud sektorite naistöötajaid;*** |

**Muudatusettepanek 67**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 13 e (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***13e. toonitab, et ohutute ja seaduslike rändeteede praegune puudumine koos üha rangema rändepoliitikaga, mis aitab kaasa nn Euroopa kantsi tekkimisele, on üks rändetaustaga inimeste, eriti naiste ja laste tõrjutuse ja ebakindla olukorra põhjusi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama ohutuid ja seaduslikke rändeteid ning kõigile inimestele (sh naistele ja lastele) nõuetekohast sotsiaalteenuste pakkumist olenemata nende rändestaatusest;*** |

**Muudatusettepanek 68**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 14**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 14. soovitab liikmesriikidel suurendada vaimse tervise ja psühhosotsiaalsete tugiteenuste kaudu toetust haavatavas olukorras ***olevatele peredele*** ja ***inimestele***; | 14. soovitab liikmesriikidel suurendada vaimse tervise ja psühhosotsiaalsete tugiteenuste kaudu toetust haavatavas olukorras ***olevate perede (eriti üksikemade) ja inimeste sotsiaal-majanduslikule ja emotsionaalsele*** |

***heaolule, pakkudes vaimse tervise*** ja ***psühhosotsiaalse toe teenuseid ning võimalusi osaleda spordis, kvaliteetsetes haridus- ja koolitusprogrammides ning kultuuri- ja vaba aja tegevustes, tagades, et need teenused oleksid sootundlikud***;

**Muudatusettepanek 69**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 16 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***16a. julgustab konverentsil vaesuse sooliste mõõtmete (sh menstruatsiooniga seotud rahapuuduse) sõnaselget käsitlemist;*** |

**Muudatusettepanek 70**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 17 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***17a. kutsub komisjoni üles looma vaesuses elavate inimeste komitee, mis koosneb vaesuses elavatest inimestest, eelkõige naistest, LGBTQI+-inimestest ja teistest tõrjutud inimestest, kelle ülesanne on panustada strateegia väljatöötamisse, rakendamisse ja hindamisse; tunnistab, et kogukonnad, keda vaesus otseselt mõjutab, on parimas olukorras oma igapäevaelu mõjutava poliitika kujundamiseks teavet edastama; kutsub komisjoni üles tagama, et vaesuses elavate inimeste osalus oleks sisuline, pakkudes muu hulgas piisavat rahalist hüvitist ja vajalikke tugivahendeid (nt tõlge ja ligipääsetavad vormingud);*** |

**Muudatusettepanek 71**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 17 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***17b. kutsub komisjoni üles looma spetsiaalse töörühma, kuhu kuuluvad vaesuses elavad inimesed, teadlased ning Eurostati, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi, liikmesriikide statistikaametite, poliitikakujundajate ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad ning esmatähtsate teenuste valdkonnas töötavad spetsialistid;*** |

**Muudatusettepanek 72**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 17 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***17c. nõuab tungivalt, et komisjon lisaks strateegiasse sihipärase osa, mis julgustab liikmesriike tühistama seadusi ja haldusnorme, millega kriminaliseeritakse ellujäämisega seotud tegevusi avalikus ruumis, sealhulgas seadusi, mis on suunatud kerjamise, tänaval ööbimise, mitteametliku majandustegevuse ja muude toimetulekutegevuste vastu;*** |

**Muudatusettepanek 73**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 18 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***18a. kutsub Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituuti ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit üles korraldama kogu ELi hõlmavaid uuringuid vaesuse valdkonnaüleste aspektide kohta;*** |

**Muudatusettepanek 74**

**Resolutsiooni ettepanek**

**Punkt 18 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***18b. kutsub komisjoni üles töötama välja läbipõimunud jälgimismetoodikat vaesuse vähendamise mõju hindamiseks ja looma eristatavaid eesmärke, et vähendada vaesust kõige tõrjutumate naiste seas kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba ja kestliku arengu eesmärkidega;*** |

**Muudatusettepanek 75**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 18 c (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***18c. rõhutab, et strateegia tõhusaks rakendamiseks ja järelevalveks tuleb disagregeeritud andmeid süstemaatiliselt koguda ja kasutada; kutsub komisjoni üles andma uuesti välja võrdõiguslikkuse andmete kogumise juhised, et anda liikmesriikidele võimalus koguda disagregeeritud andmeid, sealhulgas rassilise või etnilise päritolu, soo, vanuse, puude ja rändestaatuse alusel, täielikus kooskõlas põhiõiguste ja andmekaitse standarditega, et täpselt tuvastada ja käsitleda vaesuse ja tõrjutusega seotud kitsaskohti, paljastada struktuurset ebavõrdsust ning toetada tõenduspõhiseid poliitilisi meetmeid kõigil valitsemistasanditel;*** |

**Muudatusettepanek 76**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 20**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 20. kutsub komisjoni üles lisama strateegiasse horisontaalse põhimõtte, mis keskendub valdkondliku poliitika vaesusele | 20. kutsub komisjoni üles lisama strateegiasse horisontaalse põhimõtte, mis keskendub valdkondliku poliitika vaesusele |

| | |
|---|---|
| avalduva mõju kaalumisele, sealhulgas kohustusele viia ellu mõju eelhindamine; | avalduva mõju kaalumisele, sealhulgas kohustusele viia ellu mõju eelhindamine***,*** ***pöörates erilist tähelepanu naiste ebaproportsionaalsele haavatavusele seoses vaesusega ja piirkondlikele erinevustele***; |

**Muudatusettepanek 77**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 20 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***20a. kutsub komisjoni üles lisama sotsiaalvaldkonna tulemustabelisse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi soolise võrdõiguslikkuse indeksi;*** |

**Muudatusettepanek 78**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 21 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***21a. kutsub liikmesriike üles töötama välja õiglasi, ümberjaotavaid ja progressiivseid maksustamise süsteeme, tagades, et avaliku sektori eelarvest saaks eraldada piisavalt vahendeid vaesuse kaotamiseks ja ebavõrdsuse vähendamiseks ning jõukuse ja ressursside ebavõrdse jaotumise probleemi lahendamiseks; rõhutab, et õiglane maksustamine on sotsiaalse ühtekuuluvuse ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete säilitamiseks hädavajalik;*** |

**Muudatusettepanek 79**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 21 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***21b. kutsub komisjoni üles tugevdama Euroopa poolaasta protsessi, lisades riigipõhistesse soovitustesse tugevamad ja sooteadlikumad soovitused, ületades praegu ELi sotsiaalnäitajate tulemustabelis sisalduvate piiratud näitajate taseme, et paremini kajastada soolist ebavõrdsust ning käsitleda vaesuse ja soolise vägivalla struktuurseid seoseid;*** |

**Muudatusettepanek 80**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 22**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 22. nõuab järgmise mitmeaastase finantsraamistiku tugevdamist ning Euroopa Sotsiaalfond+, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi tulemuslikumat kasutamist, et toetada vaesuse kaotamisele kaasa aitavat poliitikat; | 22. nõuab järgmise mitmeaastase finantsraamistiku tugevdamist ning Euroopa Sotsiaalfond+, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi tulemuslikumat kasutamist, et toetada vaesuse kaotamisele kaasa aitavat poliitikat; ***rõhutab, et Euroopa Sotsiaalfond+ tuleks säilitada eraldi fondina ka 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus, kuna see fond on olulise tähtsusega kättesaadavate, taskukohaste ja kohandatavate sotsiaalteenuste tõhustamisel kõigi haavatavate rühmade, eriti puuetega naiste ja tütarlaste jaoks;*** |

**Muudatusettepanek 81**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 22 a (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***22a. toonitab, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist tuleneva kohustuse täitmiseks peab EL võtma kõikides 2027. aasta järgse mitmeaastase*** |

| | |
|---|---|
| | ***finantsraamistiku programmides meetmeid suurema vaesusriskiga haavatavate rühmade (nt puuetega inimeste) toetamiseks; on arvamusel, et väga tähtis on tagada puuetega inimeste, eriti naiste ja tüdrukute võrdne juurdepääs kõigile ELi rahastatavatele programmidele kooskõlas puuetega inimeste õiguste strateegiaga aastateks 2021–2030; nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja metoodika, et jälgida kulutusi, millest saavad kasu puuetega inimesed, eelkõige naised ja tütarlapsed, ning veenduks, et kõik programmid ja ELi rahastatavad projektid tagavad puuetega inimestele sooliselt võrdsed võimalused ja juurdepääsu ELi rahalistele vahenditele;*** |

**Muudatusettepanek 82**

**Resolutsiooni ettepanek**
**Punkt 22 b (uus)**

| *Resolutsiooni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***22b. rõhutab vajadust sooteadliku eelarvestamise ja sooliselt eristatavate andmete järele uue ELi vaesusevastase strateegia väljatöötamisel, rakendamisel ja järelmeetmete võtmisel; kutsub komisjoni üles töötama välja konkreetsed näitajad, mille abil saaks jälgida menstruatsioonitoodete ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ja -õigustega seotud teenuste kättesaadavust ning tagada, et ELi vahendid vähendaksid tõendatavalt vaesuse soolisi aspekte;*** |

## LISA: SISENDI DEKLARATSIOON

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et kasutas raporti projekti koostamisel oma raportis toimikuga seotud küsimuste kohta sisendmaterjali, mida ta sai järgmistelt huvide esindajatelt, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe[1] kohaldamisalasse, või järgmistelt kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajatelt:

| **1. Huvide esindajad, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaldamisalasse** |
|---|
| Make Mothers Matter (MMM) |
| **2. Kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajad** |

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse raportöör.

Kui loetelus on märgitud füüsiliste isikute nimi või ametikoht või mõlemad, kinnitab raportöör, et on esitanud asjaomastele füüsilistele isikutele Euroopa Parlamendi andmekaitseteate nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), milles on kindlaks määratud nende isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavad tingimused ja sellise töötlemisega seotud õigused.

[1] Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

## TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

| | |
|---|---|
| **Vastuvõtmise kuupäev** | 13.10.2025 |
| **Lõpphääletuse tulemus** | + : 26<br>- : 8<br>0 : 0 |
| **Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed** | Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Alexandra Geese, Chiara Gemma, Fernand Kartheiser, Arba Kokalari, Elena Kountoura, Sebastian Kruis, Judita Laššáková, Eleonora Meleti, Carolina Morace, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Laurence Trochu, Marko Vešligaj, Maria Walsh, Lucia Yar |
| **Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed** | Christine Anderson, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Paulo Do Nascimento Cabral, Elisabeth Grossmann, Billy Kelleher, Katrin Langensiepen, Manuela Ripa, Beatrice Timgren, Marianne Vind |
| **Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel** | Peter Agius, Daniel Caspary |

**NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS**
**NÕUANDVAS KOMISJONIS**

| **26** | **+** |
|---|---|
| PPE | Agius Peter, Caspary Daniel, Do Nascimento Cabral Paulo, Kokalari Arba, Meleti Eleonora, Pietikäinen Sirpa, Princi Giusi, Ripa Manuela, Walsh Maria |
| Renew | Cifrová Ostrihonová Veronika, Devaux Valérie, Kelleher Billy, Yar Lucia |
| S&D | Fritzon Heléne, Gálvez Lina, Grossmann Elisabeth, Noichl Maria, Rafowicz Emma, Scheuring-Wielgus Joanna, Vesligaj Marko, Vind Marianne |
| The Left | Kountoura Elena, Morace Carolina |
| Verts/ALE | Geese Alexandra, Langensiepen Katrin, Scuderi Benedetta |

| **8** | **-** |
|---|---|
| ECR | Gemma Chiara, Timgren Beatrice, Trochu Laurence |
| ESN | Anderson Christine |
| NI | Kartheiser Fernand, Lassáková Judita |
| PfE | Kruis Sebastian, de la Pisa Carrión Margarita |

| **0** | **0** |
|---|---|

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu